

AL XI-LEA CONGRES INTERNAȚIONAL DE ARHEOLOGIE CLASICĂ

În perioada 3 – 9 septembrie 1978 s-au desfășurat în clădirile Universității londoneze lucrările celui de al XI-lea Congres Internațional de Arheologie Clasică. Organizat de International Association for Classical Archaeology prin filiala ei engleză sub patronajul unui comitet de onoare, alcătuit din personalități marcante ale vieții politice și științifice sub îndrumarea altei sale regale ducele de Gloucester, congresul a ales ca președinte pe J. B. Word-Perkins, actualul conducător al secțiunii de la Roma a asociației.

Operațiile de pregătire și de lucru au fost conduse direct de reprezentanții diferitelor instituții științifice din întreaga Anglie, dintre care s-au remarcat în mod deosebit pentru activitatea depusă cercetătorii de la British Museum. Serviciile de secretariat au fost oficiate de studenții de la Institutul de Arheologie din Londra, care au asigurat de asemenea ghidajul excursiilor de studiu efectuate în timpul și după încheierea lucrărilor.

Participarea la această prestigioasă manifestare științifică a fost foarte numeroasă, majoritatea celor peste 700 de invitați provenind din țările europene și mai ales din Italia, Franța, Germania și Anglia. Nu au lipsit însă reprezentanți din Africa de Nord, Orientul Apropiat, Asia, America și Australia.

În ședința plenară cu care au început lucrările, au fost rostite alocuțiuni de salut și au fost transmise organizatorilor mulțumirile participanților. Profesorul J. B. Word-Perkins a prezentat apoi într-o cuvîntare program obiectivele congresului.

În cea de a doua ședință plenară care a urmat au fost supuse atenției congresiștilor comunicări ce au atins probleme generale, cu aspecte privind în ansamblu studiile clasice. Cele trei secții în care au avut loc dezbaterile au fost următoarele: I. Grecia și Italia în perioada arhaică; II. Grecia clasică și elenistică; Italia republicană; III. Imperiul Roman. În interiorul secțiilor organizatorii au încercat și au reușit în mare parte să planifice succesiunea comunicărilor după cuprinsul lor pe tematici sau așezări, arhitectura, sculptura, sanctuare, ceramică pictată, influențe mutuale.

Scopul unei asemenea întâlniri a fost și rămâne vădit acela de a stabili cât mai exact la un moment dat care este nivelul atins de cercetarea epocii clasice elenistice, grecești și romane și care au fost progresele realizate în răstimpul dintre congrese. În acest caz perioada cuprinsă este de cinci ani, întâlnirea precedentă avînd loc în 1973 la Izmir. În același timp scopul unei asemenea manifestări științifice rămîne acela de a stimula și promova dezvoltarea studiilor clasice în lume și de a stabili relații pe baza cărora să fie lansate cele mai bune metode de studiu, de cercetare a civilizației antice. Din aceste puncte de vedere congresul de la Londra a realizat din plin scopurile pe care și le-a propus.

Este adevărat că lumea clasică la care se referă aceste întâlniri ale oamenilor de știință se reduce la Grecia și la Roma, cum este la fel de adevărat că nu există o concepție unitară asupra termenului de *arheologie clasică*. Sensul mai vechi al acestuia cuprindea studiul și interpretarea artei majore a epocii grecești și romane (arhitectura, sculptura, pictura). Acest mod de înțelegere inițial a apărut și s-a lansat pentru că în stadiul incipient cercetările au fost întreprinse aproape exclusiv în Grecia și Italia, la marile monumente care s-au păstrat și se păstrează acolo fără să fie necesară intervenția arheologilor. În ultimii 50 de ani activitatea acestora și-a mutat centrul de investigație din inima lumilor clasice în factoriile și provinciile lor. În consecință termenul a primit un alt conținut, în primul rînd pentru că arheologia din provincii a avansat date noi, cu caracter diferit față de cele din trecut.

Congresul de la Londra a reflectat în mod marcant întâlnirea dintre aceste două concepții. Nu au lipsit desigur comunicări privind sculptura, arhitectura și celelalte arte ale civilizației clasice, dar au predominat cele referitoare la coloniile grecești și la provinciile romane. Informațiile transmise au fost bogate, în general s-au bazat pe studii și rezultate noi, dar au fost prezente și lucrări de interpretare, reinterpretație și cu caracter metodologic.

Delegația română a fost formată din acad. prof. E. Condurache, acad. prof. D. M. Pippidi, dr. P. Alexandrescu, dr. A. V. Rădulescu și dr. N. Gudea. Au fost prezentate comunicări românești la toate cele trei secții. D. M. Pippidi și P. Alexandrescu au enunțat în „*Les temples de la zone sacrée d'Istros ; considerations chronologiques et stylistiques*” cele mai noi rezultate ale cercetătorilor din acropola de la Histria referindu-se la trei sanctuare datînd din secolele VI-III î.e.n. D. Tudor a prezentat în „*Le port romain de Drobeta*” o interpretare nouă a datelor și informațiilor mai vechi în legătură cu săpăturile de la Drobeta. A. Rădulescu a expus în „*La fortification elenistique de Albesti, dép. Constanta*” rezultatele recente ale săpăturii din această localitate, care s-au soldat cu descoperirea unei fortificații din epoca elenistică, necunoscută pînă acum. N. Gudea a prezentat în „*Study of the Development of Classical Archaeology in the Roman Province of Dacia*” o statistică a cercetării Daciei romane, stabilind astfel stadiul dezvoltării și necesitățile pentru viitor. Prima comunicare a fost susținută în secția I, cea de a doua în secția III, iar celelalte în secția II, bucurîndu-se de un larg auditoriu și stîrnind interes prin problemele ridicate.

Paralel cu lucrările congresului au avut loc ședințele grupurilor internaționale preocupate de diverse aspecte ale cercetării în epoca clasică cum sînt : *Corpus vasorum antiquorum*; *Lexicon iconographicum Mythologiae classicae*, *Corpus signorum Imperii Romani*, *Tabula Imperii Romani*.

S-au întrunit de asemenea *International Numismatic Comission*, *International Comitee for Antic Urbanism*. Acestora li s-au adăugat rapoartele comitetelor de lucrări pentru salvarea Cartaginei și Acropolei ateniene. Din păcate în aceste comisii România nu a fost reprezentată de specialiștii cu care organizatorii vor lua legătura pe alte căi.

Se poate afirma în final că prin tematica discutată, al XI-lea Congres Internațional de Arheologie Clasică a însemnat un impuls dat studiilor în acest domeniu. Prezența românească rămîne un semn al atenției deosebite de care se bucură în ultimii ani aceste cercetări în România, cu atît mai mult cu cît de dezvoltarea lor este legată cunoașterea procesului istoric care a dat naștere poporului român.